

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA EKONOMIJA V LETU 2024

Poročilo DPK SM za ekonomijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	28
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	28
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	29
5.1	Zunanje ocenjevanje	29
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	29
6	Povzetek	30
6.1	Ocena uspeha kandidatov	30
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	30
6.3	Druge ugotovitve	31

Avtorici:

Irena Papac, glavna ocenjevalka za ekonomijo

dr. Lidija Kodrin, predsednica DPK SM za ekonomijo

Poročilo je potrdila DPK SM za ekonomijo na 15. redni seji 30. 9. 2024.

Ljubljana, oktober 2024

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

- a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

- b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
  - kandidati z maturitetnim tečajem,
  - 21-letniki,
  - odrasli,
  - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
  - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
  - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
  - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

- c) **kandidate PM** predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit iz predmeta SM.

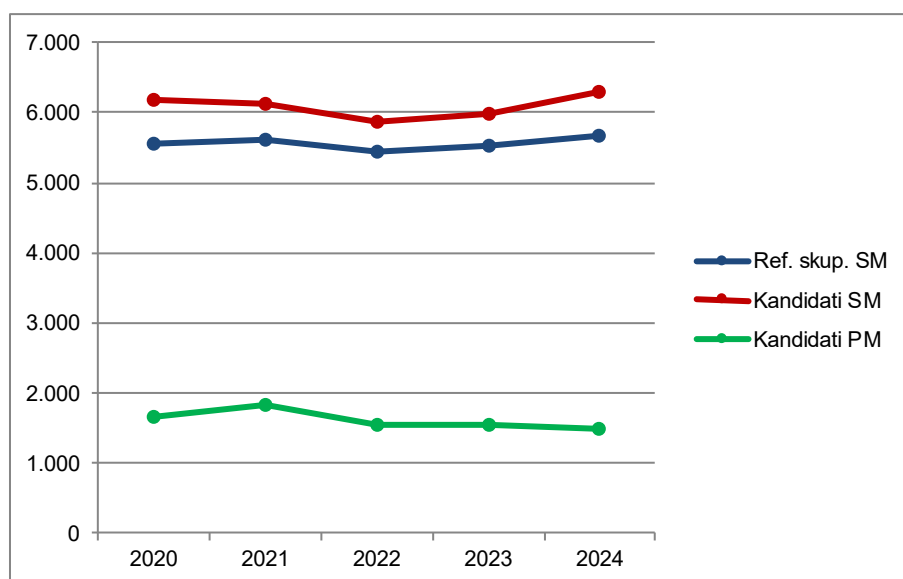
Okrajšava: kandidati PM.

1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: *Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542
2023	5.539	5.970	1.558
2024	5.674	6.294	1.482

Slika 1.1.1: *Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

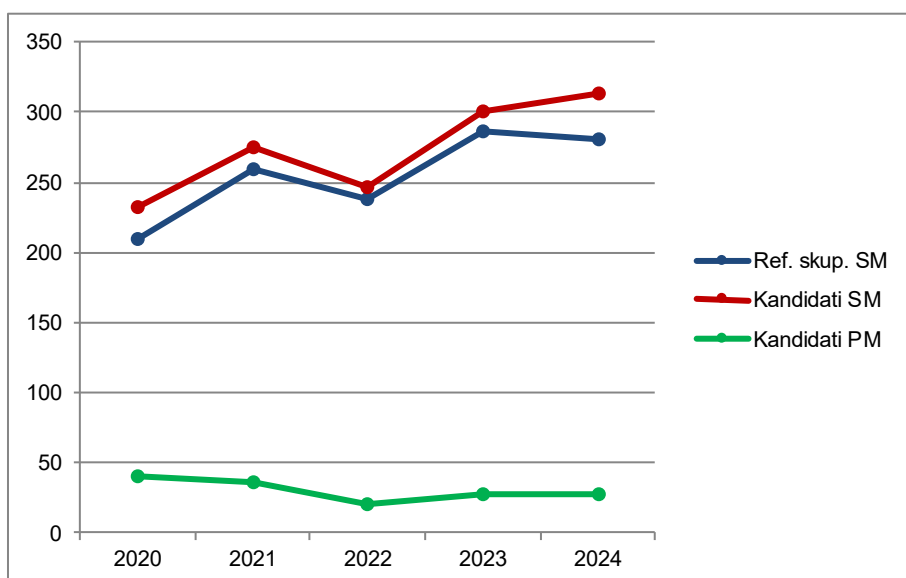
Vir: Državni izpitni center, 2024

1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali ekonomijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: *Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	209	232	41
2021	259	275	36
2022	238	247	21
2023	286	301	28
2024	280	314	27

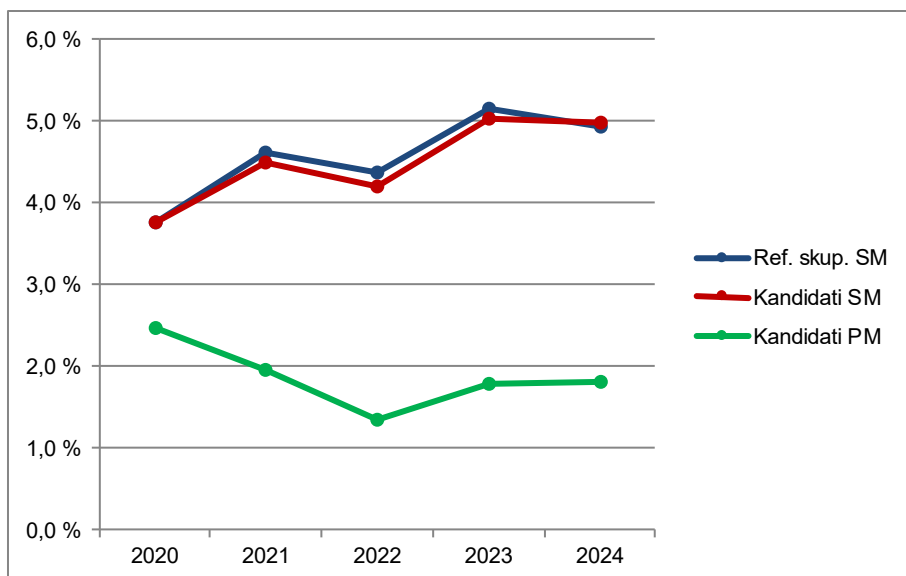
Slika 1.2.1: *Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Vir: Državni izpitni center, 2024

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali ekonomijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2020 do 2024 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: *Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	3,8 %	3,8 %	2,5 %
2021	4,6 %	4,5 %	2,0 %
2022	4,4 %	4,2 %	1,4 %
2023	5,2 %	5,0 %	1,8 %
2024	4,9 %	5,0 %	1,8 %

Slika 1.2.2: Delež udeležениh kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2020–2024

Vir: Državni izpitni center, 2024

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024

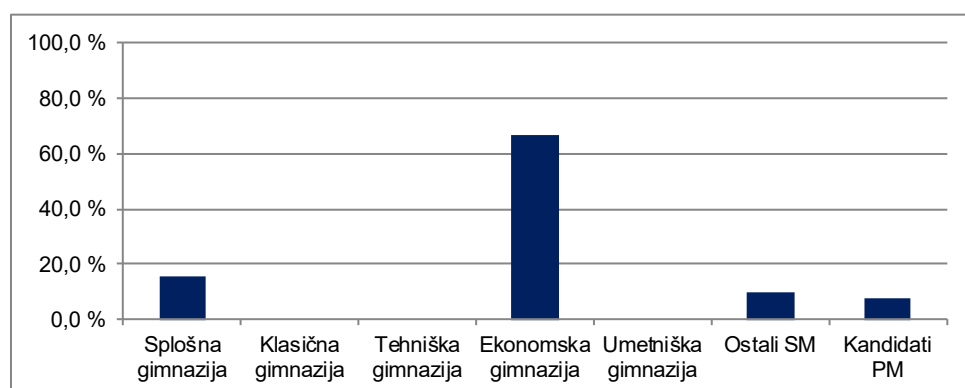
	Število	Delež
Splošna gimnazija	53	15,5 %
Klasična gimnazija	0	0,0 %
Gimnazija	53	15,5 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	227	66,6 %
Umetniška gimnazija	0	0,0 %
Strokovna gimnazija	227	66,6 %
Ref. skup. SM	280	82,1 %
Ostali SM	34	10,0 %
Kandidati SM	314	92,1 %
Kandidati PM	27	7,9 %

gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024

Vir: Državni izpitni center, 2024

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

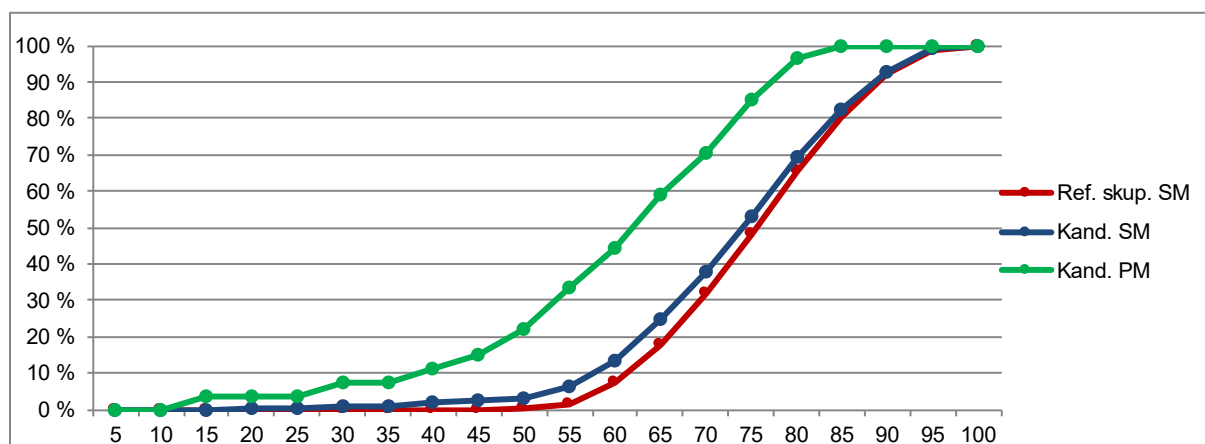
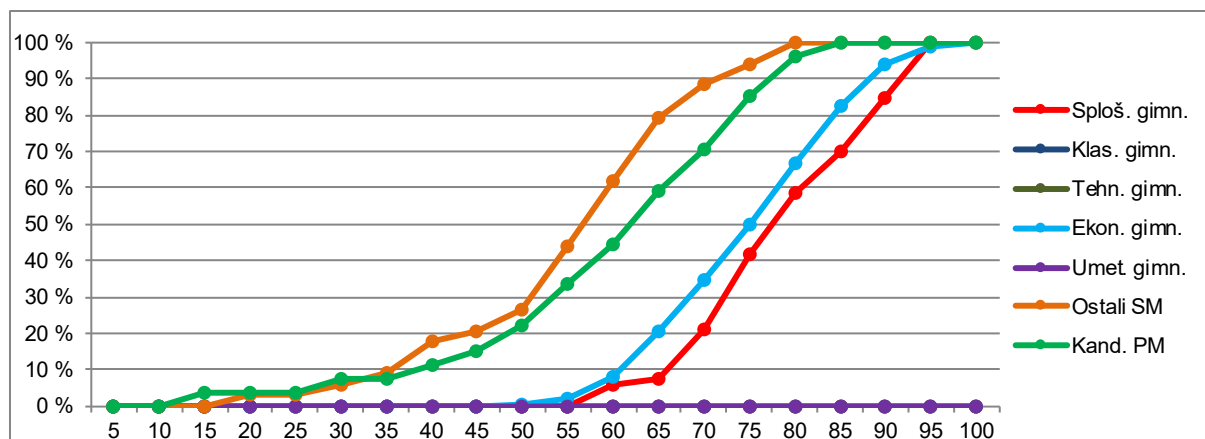
Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2024 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
31-35	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
36-40	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1
41-45	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
46-50	0	0	0	0	1	0	1	1	3	2	2
51-55	0	0	0	0	3	0	3	3	9	6	3
56-60	3	0	3	0	14	0	14	17	23	6	3
61-65	1	0	1	0	28	0	28	29	35	6	4
66-70	7	0	7	0	32	0	32	39	42	3	3
71-75	11	0	11	0	35	0	35	46	48	2	4
76-80	9	0	9	0	39	0	39	48	50	2	3
81-85	6	0	6	0	35	0	35	41	41	0	1
86-90	8	0	8	0	26	0	26	34	34	0	0
91-95	8	0	8	0	11	0	11	19	19	0	0
96-100	0	0	0	0	3	0	3	3	3	0	0
SKUPAJ	53	0	53	0	227	0	227	280	314	34	27

Preglednica 2.1.2: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	4 %
20	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	3 %	4 %
25	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	3 %	4 %
30	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	1 %	6 %	7 %
35	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	1 %	9 %	7 %
40	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	2 %	18 %	11 %
45	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	2 %	21 %	15 %
50	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	3 %	26 %	22 %
55	0 %	-	0 %	-	2 %	-	2 %	1 %	6 %	44 %	33 %
60	6 %	-	6 %	-	8 %	-	8 %	8 %	13 %	62 %	44 %
65	8 %	-	8 %	-	20 %	-	20 %	18 %	25 %	79 %	59 %
70	21 %	-	21 %	-	34 %	-	34 %	32 %	38 %	88 %	70 %
75	42 %	-	42 %	-	50 %	-	50 %	48 %	53 %	94 %	85 %
80	58 %	-	58 %	-	67 %	-	67 %	65 %	69 %	100 %	96 %
85	70 %	-	70 %	-	82 %	-	82 %	80 %	82 %	100 %	100 %
90	85 %	-	85 %	-	94 %	-	94 %	92 %	93 %	100 %	100 %
95	100 %	-	100 %	-	99 %	-	99 %	99 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

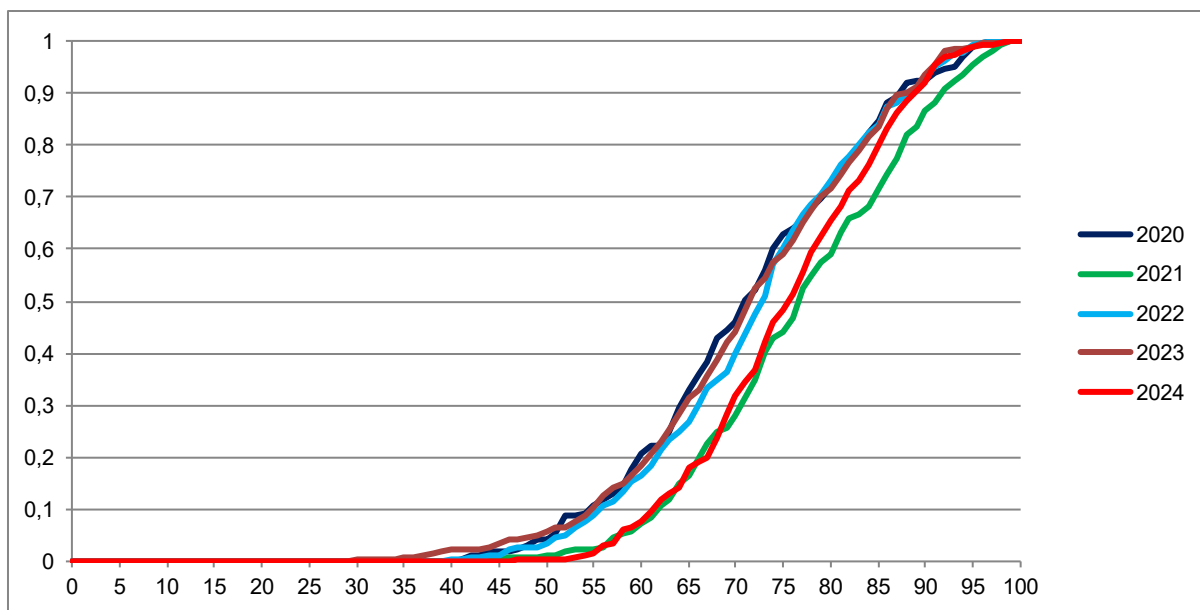
Vir: Državni izpitni center, 2024

2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2020 do 2024, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2020	47	60	73	86
2021	49	62	75	88
2022	48	61	74	86
2023	48	61	74	86
2024	50	63	76	88

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2024

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

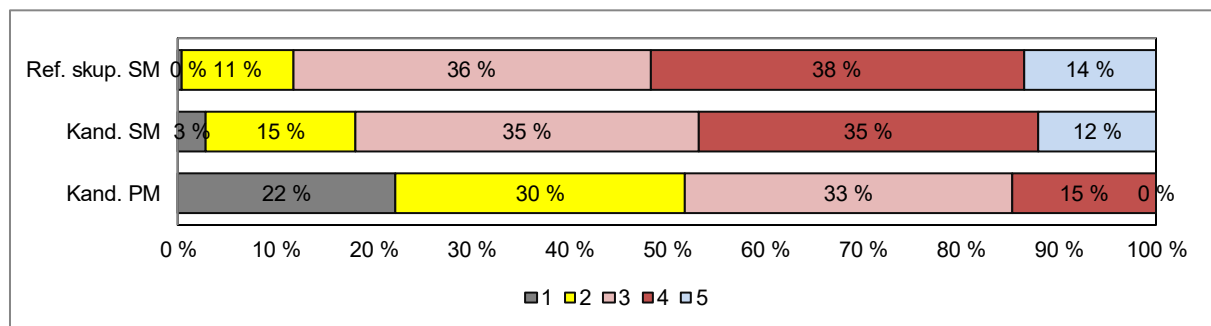
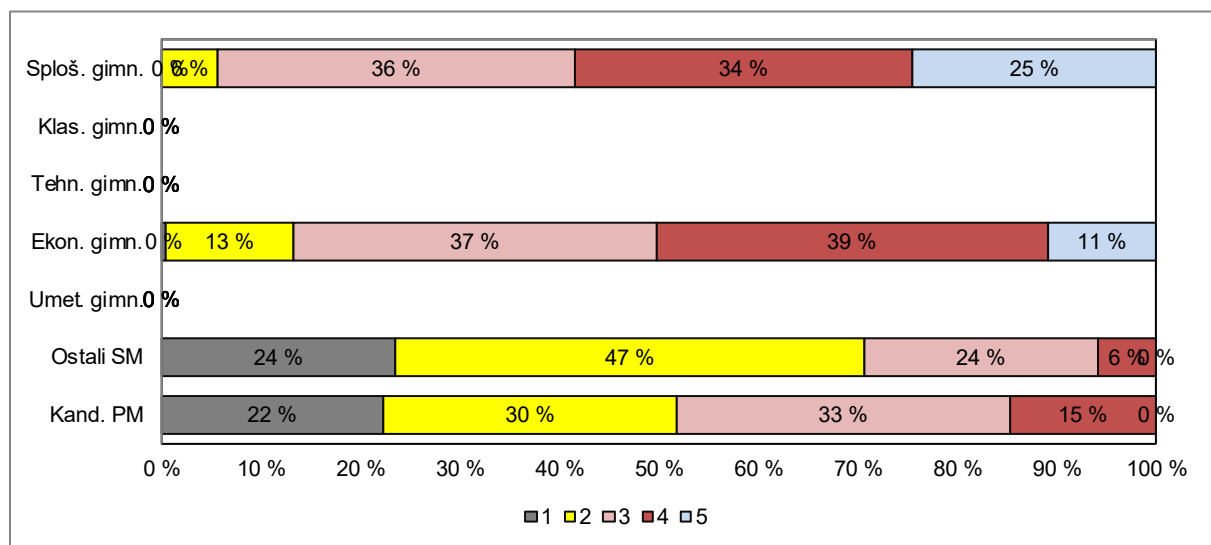
Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2024 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0	0	0	0	1	0	1	1	9	8	6
2	3	0	3	0	29	0	29	32	48	16	8
3	19	0	19	0	83	0	83	102	110	8	9
4	18	0	18	0	89	0	89	107	109	2	4
5	13	0	13	0	25	0	25	38	38	0	0
Uspešni	53	0	53	0	226	0	226	279	305	26	21
Skupaj	53	0	53	0	227	0	227	280	314	34	27

Preglednica 2.3.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	3 %	24 %	22 %
2	6 %	-	6 %	-	13 %	-	13 %	11 %	15 %	47 %	30 %
3	36 %	-	36 %	-	37 %	-	37 %	36 %	35 %	24 %	33 %
4	34 %	-	34 %	-	39 %	-	39 %	38 %	35 %	6 %	15 %
5	25 %	-	25 %	-	11 %	-	11 %	14 %	12 %	0 %	0 %
Uspešni	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	97 %	76 %	78 %
Skupaj	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Vir: Državni izpitni center, 2024

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024.

Preglednica 3.1: *Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2024*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	53,00	0,00	53,00	0,00	227,00	0,00	227,00	280,00	314,00	34,00	27,00
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,38	-	20,38	-	17,35	-	17,35	17,97	17,76	13,25	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,91	-	3,91	-	3,73	-	3,73	3,76	3,66	2,70	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,75	-	3,75	-	3,81	-	3,81	3,80	3,72	2,90	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,77	-	3,77	-	3,48	-	3,48	3,53	3,38	2,12	2,41
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,77	-	3,77	-	3,48	-	3,48	3,53	3,38	2,12	2,41
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	78,52	-	78,52	-	75,19	-	75,19	75,82	73,61	55,36	60,26
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	78,00	-	78,00	-	76	-	76,00	76,00	74,00	58,00	62,00
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	9,81	-	9,81	-	10,19	-	10,19	10,19	12,36	13,67	16,34
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	4,10	-	4,10	-	3,61	-	3,61	3,70	3,58	2,41	4,43
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,04	-	4,04	-	3,56	-	3,56	3,64	3,52	2,30	4,29
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,77	-	0,77	-	0,83	-	0,83	0,80	0,80	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,69	-	0,69	-	0,73	-	0,73	0,69	0,69	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,72	-	0,72	-	0,67	-	0,67	0,62	0,63	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,58	-	0,58	-	0,69	-	0,69	0,67	0,67	-0,05	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,58	-	0,58	-	0,69	-	0,69	0,67	0,67	-0,05	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,55	-	0,55	-	0,71	-	0,71	0,68	0,70	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,54	-	0,54	-	0,65	-	0,65	0,64	0,66	-	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,32	-	0,32	-	0,40	-	0,40	0,40	0,46	0,04	-
Odstotek neuspešnih s PP	0,00	-	0,00	-	0,44	-	0,44	0,36	2,87	23,53	22,22
Odstotek neuspešnih brez PP	0,00	-	0,00	-	0,44	-	0,44	0,36	2,87	23,53	22,22

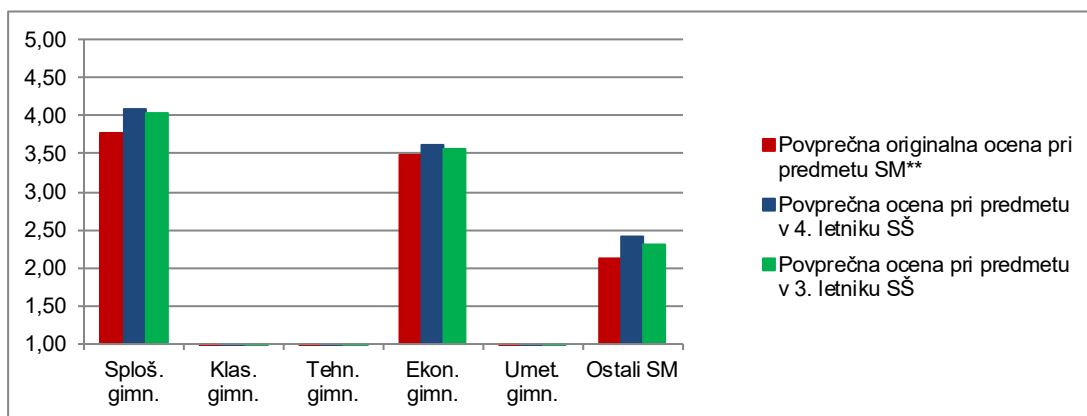
*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

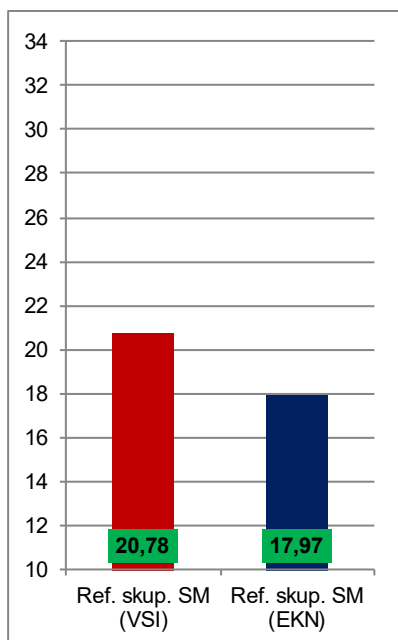
Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz ekonomije in povprečnih ocen iz ekonomije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz ekonomije

Vir: Državni izpitni center, 2024

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2024 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz ekonomije (ref. skup. SM – EKN).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz ekonomije

Vir: Državni izpitni center, 2024

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

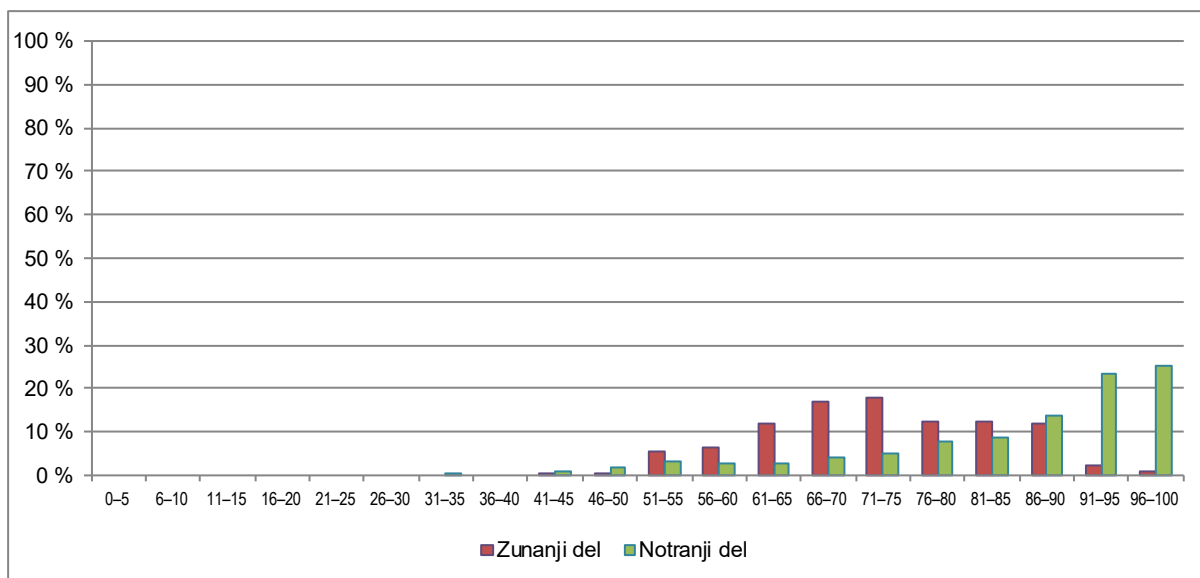
Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	280	280
Povprečno število odstotnih točk	58,43	17,39
Standardni odklon odstotnih točk	8,74	2,81
Maksimalno število odstotnih točk	78,67	20,00
Povprečna težavnost	0,73	0,87

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	0 %	0 %
36–40	0 %	0 %
41–45	0 %	1 %
46–50	0 %	2 %
51–55	6 %	3 %
56–60	6 %	3 %
61–65	12 %	3 %
66–70	17 %	4 %
71–75	18 %	5 %
76–80	13 %	8 %
81–85	13 %	9 %
86–90	12 %	14 %
91–95	3 %	24 %
96–100	1 %	25 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita*

Vir: Državni izpitni center, 2024

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2024.

Preglednica 4.2.1: *Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita*

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Pisna naloga
Število kandidatov	280	280	280
Povprečno število odstotnih točk	29,05	29,37	17,39
Standardni odklon odstotnih točk	4,22	5,17	2,81
Maksimalno število odstotnih točk	40,00	40,00	20,00
Povprečna težavnost	0,73	0,73	0,87

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

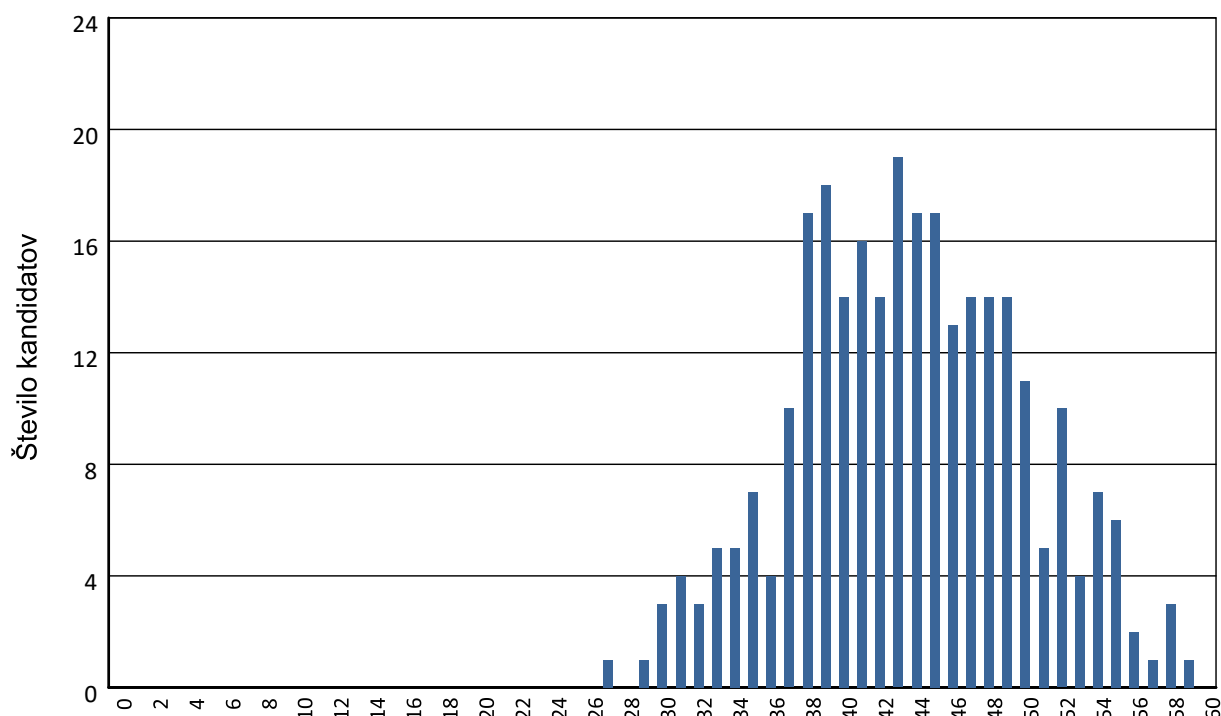
Kandidati opravljajo pisni izpit splošne mature iz ekonomije na eni zahtevnostni ravni. Izpit sestavljata dve izpitni poli. Vpeljana je nova dopolnitev navodil kandidatu na naslovnici izpitne pole 1 in izpitne pole 2 (zapisano krepko): »Rezultate zaokrožite na dve decimalni mesti, razen če se v nalogi ne zahteva drugače«. Izpitna pola 1 je bila v letu 2023 sestavljena iz 40 nalog izbirnega tipa. V letu 2024 je vpeljana novost, da izpitna pola 1 vsebuje 30 nalog zaprtega tipa, vsaka naloga je vrednotena z 2 točkama; skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 60 točk. Izpitna pola 1 sestavlja 40 % končne ocene. Izpitna pola 2 vsebuje šest nalog polodprtega tipa, vsaka naloga je vrednotena z 10 točkami; skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 60 točk. Kandidati morajo odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Izpitna pola 2 sestavlja 40 % končne ocene. Preostalih 20 % ocene prinese notranji del izpita, pisna naloga.

Izpitno gradivo, ki so ga dobili kandidati, je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi jih lahko ovirale pri pisanju odgovorov.

4.3.1 Analiza uspeha pri izpitni poli 1

Izpitna pola 1 je sestavljena iz 30 nalog zaprtega tipa. Naloge zaprtega tipa so naloge: dopolnjevanja, dopolnjevanja z naborom, povezovanja, s kratkim odgovorom in utemeljitvijo, alternativne izbire z utemeljitvijo, izbirnega tipa z več pravnimi odgovori ali utemeljitvijo, urejanja ali razvrščanja in interpretacije ali pojasnjevanja. Kandidati referenčne skupine SM so pri tem delu izpita v povprečju dosegli 29,05 odstotne točke od možnih 40. Najmanjše doseženo absolutno število točk je bilo 27 in največ 59 (od možnih 60), indeks težavnosti (IT) je bil 0,7264.

Indeks težavnosti (IT) izpitne pole 1 je bil malo višji kot leta 2023 (0,7095). Naloge v izpitni poli 1 so bile ustrezne in primerno težke.

Slika 4.3.1.1: Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah pri izpitni poli 1

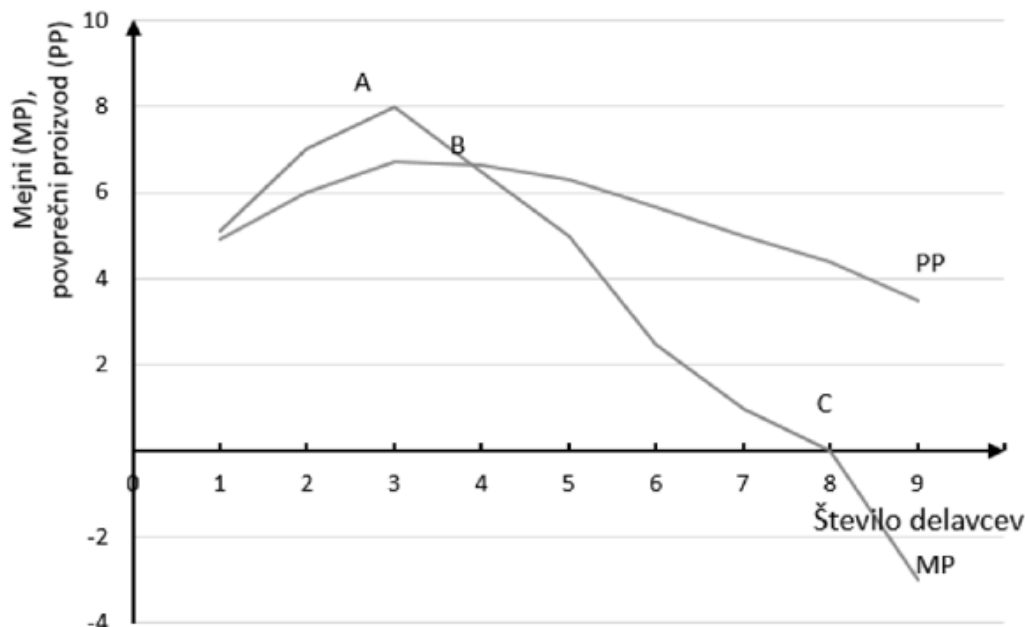
Državna predmetna komisija je v izpitno polo 1, tako kot vedno, vključila nekaj težjih in nekaj zelo lahkih nalog. »Lahka« naloga je tista, ki so jo kandidati uspešno reševali (visok IT), »težka« pa tista, pri kateri je uspeh kandidatov slabši (nizek IT). Indeks težavnosti je razmerje med povprečnim številom doseženih točk in najvišjim številom točk, ki ga je možno doseči. Kandidati referenčne skupine splošne mature so izpitno polo 1 nasploh reševali dobro. Štiri naloge od 30 imajo IT nad 0,90. Nalog z nizkim IT je bilo malo: nobena naloga nima IT med 0,10 in 0,30 in ena naloga ima IT med 0,30 in 0,40. Vse naloge so bile ustrezne stopnje zahtevnosti. Na zahtevnost naloge poleg objektivne kognitivne zahtevnostne stopnje vplivajo tudi hitro razumljivi in pregledni odgovori, slike pri nalogi ipd. Kljub temu pomeni IT okvirno sporočilo o uspehu kandidatov pri splošni maturi.

Indeks diskriminativnosti (ID) naloge je statistični parameter, s katerim skušamo meriti, ali so nalogo bolje reševali kandidati, ki so imeli v celoti boljši uspeh na maturi. Naloge z visokim ID so uspešno reševali večinoma le uspešnejši kandidati, ki so tudi sicer dosegli zelo dober rezultat na maturi. Nizek ID pomeni, da so nalogo dobro reševali tako uspešnejši kot manj uspešni kandidati.

4.3.1.1 Naloge z nizkim indeksom težavnosti

Naloga 9 (IT = 0,36; ID = 0,33)

9. V podjetju, ki proizvaja športne copate, so zaradi zdravega načina življenja ljudi v zadnjem času zaznali večje povpraševanje po športnih copatih. Odločili so se, da se bodo skušali čim hitreje prilagoditi novim tržnim razmeram, in so povečali obseg proizvodnje. To so dosegli z večjim številom zaposlenih. Slika prikazuje mejni in povprečni proizvod zaposlenih v podjetju na dan.

- Podčrtajte pravilno navedbo.

Ekonomsko **sprejemljiv** interval zaposlovanja delavcev je med točkama

A in B / A in C / B in C.

(1)

- Utemeljite, zakaj je za podjetje **smiselno**, da zaposli več kot tri delavce.

---

(1)
(2 točki)

Komentar:

Nizek indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj gre za težjo nalogo – za pojasnilo povezave med celotnim, povprečnim in mejnim proizvodom pri proizvodnji na kratki rok. Nekateri kandidati ne razlikujejo med sprejemljivim in smiselnim zaposlovanjem. Podrobnejša razlaga te povezave je bila predstavljena na študijski skupini za učitelje ekonomskih predmetov in je dostopna učiteljem in mentorjem kandidatov za izpit splošne mature iz ekonomije, v spletni učilnici predmeta ekonomija pri Zavodu RS za šolstvo, v e-gradivu (L. Kodrin: *Ekonomija*, osnutek učbenika za 2. letnik ekonomske gimnazije, str. 5 in 6). Naloga je v skladu s PIK za splošno maturo za ekonomijo 2024 in je tretje taksonomske stopnje.

4.3.1.2 Naloge z visokim indeksom težavnosti

Naloga 4 (IT = 0,97; ID = 0,17)

4. Trditve se nanašajo na proizvodne dejavnike.

Vpišite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

_____ Brezposelne osebe uvrščamo med neaktivno prebivalstvo.

_____ Vsi energetske viri so neomejeni in medsebojno zamenljivi pri pridobivanju električne energije.

_____ Dejavnike, ki za svoje delovanje potrebujejo počitek, imenujemo kapital podjetja.

_____ Mizar za izdelavo mize potrebuje lesene deske, vijake, lepilo, žago, kladivo, izvijač in drugo orodje ter stroje, kar predstavlja kapital njegovega podjetja.

(2 točki)

Komentar:

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro poznajo omejenost virov in opredelitve proizvodnih dejavnikov, nekateri kandidati pa niso pozorno prebrali besed: neaktivno in neomejeni. Naloga je druge taksonomske stopnje.

Naloga 12 (IT = 0,94; ID = 0,19)

12. Tržne strukture se razlikujejo.

Preglednico dopolnite tako, da pri opredelitvi napišete ustrezen ekonomski pojem in pri navedenem ekonomskem pojmu napišete opredelitev.

Pojem	Opredelitev
	Na trgu je sorazmerno majhno število precej močnih ponudnikov.
Monopol	

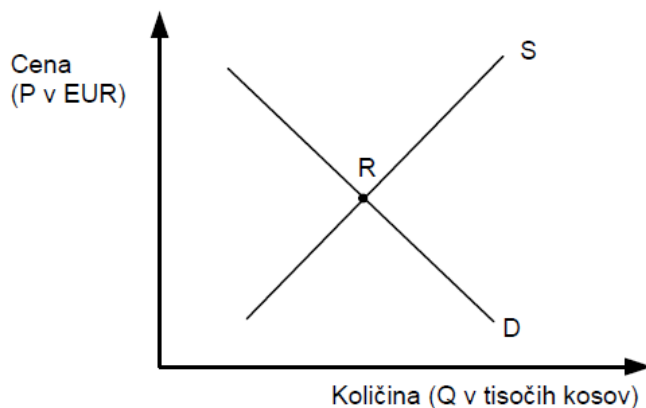
(2 točki)

Komentar:

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro poznajo vrste in opredelitve neučinkovitih tržnih struktur; nekateri pa ne razlikujejo značilnosti monopola od monopolistične konkurence. Naloga je prve taksonomske stopnje.

Naloga 15 (IT = 0,94; ID = 0,29)

15. Slika prikazuje trg avtomobilov v Sloveniji v letu 2022.

- V sliko vrišite spremembo, ki jo povzroči svetovno pomanjkanje polprevodnikov, potrebnih za proizvodnjo avtomobilov. Krivuljo označite.

(1)

- Podčrtajte pravilni navedbi.

Zaradi svetovnega pomanjkanja polprevodnikov, potrebnih za proizvodnjo avtomobilov,

se je na trgu avtomobilov ravnotežna količina **zmanjšala** / **povečala**

in ravnotežna cena **znižala** / **zvižala**.

(1)

(2 točki)

Komentar:

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro poznajo in vrišejo vpliv konkretnega dejavnika na spremembo ponudbe ter z uporabo grafa proučijo in pravilno določijo novo tržno ravnoesje; več kandidatov pa je pozabilo pravilno označiti novo krivuljo ponudbe. Naloga je druge taksonomske stopnje.

Naloga 17 (IT = 1,00; ID = 0,01)

17. V levem stolpcu so naštetе oblike denarja, v desnem pa primeri, ki jih opisujejo.

Povežite oblike denarja s primeri tako, da na črto v desnem stolpcu vpišete črko iz levega stolpca.

A	kovanci	_____	Vsak dan smo vključeni v brezgotovinsko poslovanje z denarjem, denimo, ko plačamo položnico na bankomatu.
B	bankovci	_____	Andrej je v trafiki kupil časopis Delo, plačal ga je z drobižem.
C	knjižni denar	_____	Evropska centralna banka je konec leta 2021 prenehala izdajati petstotake.
		_____	Uličnemu igralcu podarimo 1,00 EUR.

(2 točki)

Komentar:

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj si vsi kandidati zelo dobro predstavljajo oblike denarja in jih povežejo s konkretnimi primeri. Naloga je druge taksonomske stopnje.

Naloga 24 (IT = 0,91; ID = 0,11)

24. Potencialni BDP bi dosegli, če bi izkoristili dejavnike na najboljši možni način.

Levi stolpec prikazuje dejavnike potencialnega BDP, desni stolpec pa jih opisuje s primeri.

Povežite dejavnike potencialnega BDP s primeri tako, da na črto v desnem stolpcu vpišete črko iz levega stolpca.

A	prebivalstvo	_____	V slovenskih gozdovih je bilo v letu 2021 posekanega za približno 4 % manj lesa kot leto prej. Količinsko je to pomenilo 4,1 milijona m ³ lesa, od tega 2,2 milijona m ³ iglavcev in 1,9 milijona m ³ listavcev.
B	naravno bogastvo	_____	Po podatkih o končnem realiziranem proračunu leta 2021 je Slovenija že šesto leto zapored povečala obseg proračunskega financiranja raziskovalno-razvojne dejavnosti (RRD). Za RRD je tako namenila 264,3 milijona EUR oz. za 9 % več kot leta 2020.
C	proizvedeno bogastvo	_____	V letu 2020 se je v Slovenijo priselilo 36.110 prebivalcev, od tega jih je bilo 60 % starih 25–64 let. Med temi jih je imelo osnovnošolsko ali nižjo izobrazbo skoraj 24 %, srednješolsko 56 %, višje- ali visokošolsko pa 21 %.
D	tehnološki napredek	_____	Vrednost investicij v osnovna sredstva v Sloveniji je leta 2020 znašala 5,6 milijarde EUR in je bila – po treh zaporednih letih rasti – za 16,8 % nižja kot v letu prej. Leta 2020 je na poslovanje podjetij močno vplivala zdravstvena kriza.

(2 točki)

Komentar:

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro prepoznajo primere dejavnikov potencialnega BDP. Naloga je druge taksonomske stopnje.

Naloga 25 (IT = 0,97; ID = 0,08)

25. Preglednica prikazuje javnofinančne prihodke Slovenije v oktobru 2022.

Javnofinančni prihodki	V milijonih EUR
1. Tekoči prihodki	1.800.327.339
1.a Davčni prihodki	1.720.159.398
Davki na dohodek in dobiček	347.135.145
Prispevki za socialno varnost	693.747.780
Davki na plačilno listo in delovno silo	2.181.816
Davki na premoženje	45.109.500
Domači davki na blago in storitve	613.088.833
Davki na mednarodno trgovino	30.712.252
Drugi davki	-11.815.927
1. b Nedavčni prihodki	80.167.941
2. Kapitalski prihodki	26.676.927
3. Prejete donacije	167.861
4. Transforni prihodki	814.181
5. Prejeta sredstva iz EU	75.058.179
SKUPAJ PRIHODKI	1.903.044.488

(Vir: Konsolidirana bilanca javnega financiranja 1992–2022, www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/. Pridobljeno: 28. 12. 2022.)

– Dopolnite trditev.

Davčni in _____ prihodki so tekoči prihodki. Gre za najbolj zanesljiv in najstabilnejši vir financiranja javne porabe, saj so ti prihodki oktobra 2022 obsegali _____ EUR, kar pomeni _____ odstotka vseh javnofinančnih prihodkov.

(2 točki)

Komentar:

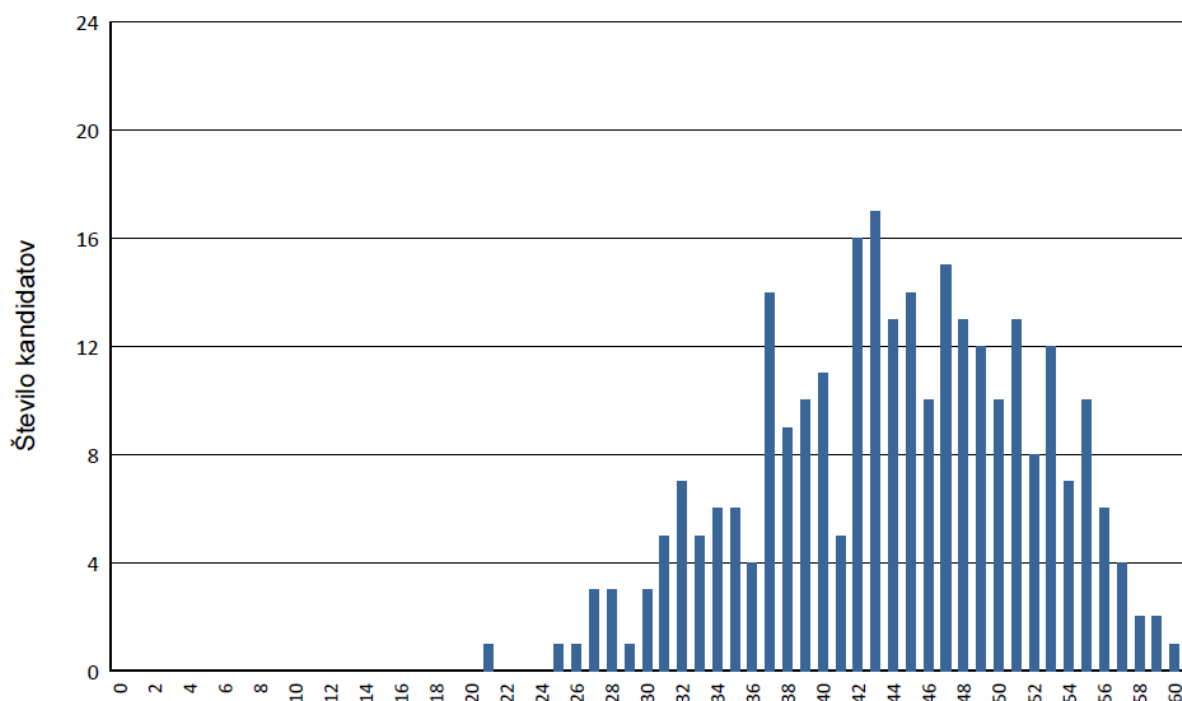
Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro prepoznajo vrste in vrednosti javnofinančnih prihodkov ter znajo izračunati delež tekočih prihodkov v vseh javnofinančnih prihodkih. Naloga je druge taksonomske stopnje. Nekaj kandidatov ni upoštevalo navodil na naslovnici izpitne pole 1, saj pri izračunu odstotka rezultata ni zaokrožilo na dve decimalni mesti.

4.3.2 Analiza uspeha pri izpitni poli 2

Izpitna pola 2 vsebuje šest nalog polodprtega tipa oz. strukturiranih nalog. Kandidati morajo odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Kandidati referenčne skupine SM so pri tem delu izpita v povprečju dosegli 29,37 odstotne točke od možnih 40. Najmanjše doseženo absolutno število točk je bilo 21 in največ 60 (od 60 možnih); IT je bil 0,7343.

Uspeh je nekoliko višji kot lani (povprečje: 40,36 točke, najmanj 14 in največ 60; IT je 0,6726) in višji kot leta 2022 (povprečje: 39,77 točke, najmanj 12 in največ 57; IT je 0,6628).

Naloge v izpitni poli 2 so bile ustrezno zastavljene in primerno težke, indeks težavnosti pri nalogah je ustrezen. Indeks diskriminativnosti nalog kaže, da so bile te dobro zastavljene, po IT izstopajo pri eni, po ID pa prav tako pri eni delni nalogi oz. vprašanju.

Slika 4.3.2: Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah

Naloga 1: Gospodinjstva in potrošna izbira

Kandidati so v povprečju dosegli 7,83 točke od 10 možnih. Po pričakovanju državne predmetne komisije so pri nalogi 1.1 zelo dobro opredelili pojem dobrina na prvi taksonomski stopnji. Povprečno število točk, ki so ga dosegli pri tej nalogi, je 0,86, z IT 0,86 in ID 0,11. Pri nalogi 1.2 so dobro navajali razliko med morskno in pitno vodo z vidika relativne redkosti dobrin. Povprečno število točk je bilo 0,64; ta, delna naloga je primerno težka (IT = 0,64 in ID = 0,22). Pri nalogi 1.3 so dobro opredelili pojem alternativni strošek in pojasnili primer alternativnega stroška za družino Fras, ki se odloča med najemom apartmaja v Izoli in na otoku Krku, na drugi taksonomski stopnji; povprečno so dosegli 1,54 točke od 2 možnih; ta, delna naloga je bila primerno težka in z dobro ločljivostjo (IT = 0,77 in ID = 0,42). Pri nalogi 1.4 so iz podatkov dobro izračunali alternativne možnosti nakupa in vrisali premico alternativnih možnosti potrošnje družine Fras, izračunali določeno potrošno izbiro, izračunali in vrisali točko A, ki prikazuje novo izbiro števila dni počitnic, in v tej novi proizvodni izbiri (podaljšanje počitnic) izračunali nov razpoložljivi dohodek, na drugi taksonomski stopnji. Nato so zelo dobro in smiselno utemeljili dva načina, kako je družina uresničila podaljšane počitnice, na tretji taksonomski stopnji. Povprečno so dosegli 4,79 točke od 6 možnih, z IT 0,80 in ID 0,38. Naloga 1 je v celoti ustrezno težka (IT = 0,78) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,52).

Naloga 2: Poslovanje podjetja v kratkem roku

Kandidati so v povprečju dosegli 7,78 točke od možnih 10. Pri nalogi 2.1 so zelo dobro izračunali ekonomičnost proizvodnje v podjetju Ink, uporabili poslovne podatke o podjetju in pravilno utemeljili dobiček, na drugi oz. tretji taksonomski stopnji. Nekaj kandidatov ni upoštevalo navodil na naslovnici izpitne pole 2, saj pri izračunu koeficienta ekonomičnosti ni jasno predstavilo poti do rezultata oz. rezultata ni zaokrožilo na dve decimalni mesti ter pri rezultatu navajali nepravilno mersko enoto. Povprečno so dosegli 2,73 točke od 3 možnih. Po indeksu težavnosti je bila to lažja delna naloga, z ustreznim indeksom ločljivosti ($IT = 0,91$ in $ID = 0,24$). Pri nalogi 2.2 so dobro opredelili produktivnost dela, na prvi taksonomski stopnji. Dosegli so 0,68 povprečne točke, naloga je ustrezno težka, z nizkim indeksom ločljivosti ($IT = 0,68$ in $ID = 0,26$). Pri nalogi 2.3 so površno opredelili točko preloma oz. prag rentabilnosti, na prvi taksonomski stopnji. Dosegli so 0,33 povprečne točke, naloga je zato težka (najtežja delna naloga v izpitni poli 2), z ustreznim indeksom ločljivosti ($IT = 0,33$ in $ID = 0,36$). Pri nalogi 2.4 so iz podatkov za dnevno proizvodnjo pisal z različnim številom delavcev dobro izračunali mejni in povprečni proizvod, določili vrsto proizvodnega dejavnika in pojav zakona padajočega mejnega donosa na primeru ter izračunali povprečni proizvod pisal na stroj na dan, na drugi oz. tretji taksonomski stopnji. Dosegli so 4,04 povprečne točke od 5 možnih točk, naloga je ustrezno težka, z nizkim indeksom ločljivosti ($IT = 0,81$ in $ID = 0,28$).

Naloga 2 je ustrezno težka ($IT = 0,78$) in z dobro ločljivostjo ($ID = 0,45$).

Naloga 3: Trg in konkurenca

Kandidati so v povprečju dosegli 6,68 točke od 10 možnih. Pri nalogi 3.1 so po podatkih iz uvoda naloge dobro v sliko vrisali krivuljo tržne ponudbe, na prvi taksonomski stopnji. Nekaj kandidatov krivulje ni pravilno označilo. Po indeksu težavnosti je bila to ustrezno težka delna naloga, z ustreznim indeksom ločljivosti ($IT = 0,79$ in $ID = 0,26$). Pri nalogi 3.2 so dobro opredelili pojem individualno povpraševanje, na prvi taksonomski stopnji. Dosegli so 0,80 povprečne točke, naloga je ustrezno težka, z ustreznim indeksom ločljivosti ($IT = 0,80$ in $ID = 0,27$). Pri nalogi 3.3 so dobro navajali dva objektivna dejavnika, ki vplivata na povpraševanje po medu, na drugi taksonomski stopnji. Nekaj kandidatov je površno prebralo nalogo in ni navedlo konkretnih objektivnih dejavnikov. Dosegli so 0,70 povprečne točke, naloga je ustrezno težka, z ustreznim indeksom ločljivosti ($IT = 0,70$ in $ID = 0,40$). Pri nalogi 3.4 so po podatkih dobro vrisali krivuljo tržnega povpraševanja in pomanjkljivo označili ravnotežno ceno ter ravnotežno količino (le točko R , ne pa P_R in Q_R), na drugi taksonomski stopnji. Nekaj kandidatov ni ustrezno označilo krivulje tržnega povpraševanja. Dosegli so 1,69 točke od 2 možnih, naloga je ustrezno težka, z ustreznim indeksom ločljivosti ($IT = 0,84$ in $ID = 0,33$). Pri nalogi 3.5 so površno opredelili pojem cenovna elastičnost povpraševanja, na prvi taksonomski stopnji, in pomanjkljivo dopolnili trditev o 10-odstotni pocenitvi medu z uporabo danega koeficienta cenovne elastičnosti povpraševanja po medu, na drugi taksonomski stopnji. Dosegli so 0,73 točke od 2 možnih, naloga je težka z ustreznim indeksom ločljivosti ($IT = 0,36$ in $ID = 0,41$). Pri nalogi 3.6 so dobro izračunali koeficient križne elastičnosti povpraševanja po podatkih, na drugi taksonomski stopnji, in z analizo izračuna ustrezno podčrtali pravilno navedbo o vrsti dobrin in njuni uporabi, na tretji taksonomski stopnji. Dosegli so 1,97 točke od 2 možnih, naloga je ustrezno težka, z ustreznim indeksom ločljivosti ($IT = 0,66$ in $ID = 0,32$).

Naloga 3 je ustrezno težka ($IT = 0,67$) in z dobro ločljivostjo ($ID = 0,60$).

Naloga 4: Trg in državna intervencija

Kandidati so v povprečju dosegli 7,37 točke od 10 možnih. Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati pri nalogi 4.1 dobro opredelili tržno ravnotežje. Dosegli so 0,80 točke od 2 možnih; naloga je prve taksonomske stopnje, primerno težka in ločljiva ($IT = 0,80$ in $ID = 0,31$). Pri nalogi 4.2 so kandidati dobro vrisali v sliko spremembo, ki jo je povzročilo zvišanje cene pomembne surovine, nekaj jih ni označilo spremembe S_1 . Naloga je druge taksonomske stopnje, primerno težka in ločljiva ($IT = 0,80$ in $ID = 0,30$). Nekaj kandidatov ni označilo oz. pravilno označilo krivulje. Pri nalogi 4.3 so kandidati dobro navedli smiselni cilj državne intervencije na trgu, na prvi taksonomski stopnji. Nekateri kandidati niso vrisali maksimalne cene in ustrezno označili obsega tržnega povpraševanja in tržne ponudbe, na drugi

taksonomski stopnji. Dobro so dopolnjevali trditev o presežnem povpraševanju, črnem trgu in višji ceni, na drugi taksonomski stopnji. Dobro so navedli vir ponudbe na novooblikovanem trgu, na tretji taksonomski stopnji. Dosegli so 5,18 točke od 7 možnih, naloga je ustrezno težka, z ustrezno ločljivostjo (IT = 0,74 in ID = 0,51). Pri nalogi 4.4 so kandidati dobro predlagali, vendar jih je nekaj pomanjkljivo utemeljilo ukrep, s katerim bi država v celoti dosegla zastavljeni cilj na trgu, na tretji taksonomski stopnji. Dosegli so 0,59 točke, naloga je ustrezno težka, z ustrezno ločljivostjo (IT = 0,59 in ID = 0,46).

Naloga 4 je ustrezno težka (IT = 0,74) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,57).

Naloga 5: Bruto domači proizvod (BDP) in ekonomska politika

Kandidati so v povprečju dosegli 8,00 točke od 10 možnih. Pri nalogi 5.1 so dobro opredelili pojem BDP, na prvi taksonomski stopnji. Dobro so podčrtovali navedbe o upoštevanih načelih pri izračunavanju BDP oz. BNP ter razločevali razlike v velikosti BDP in BNP, na drugi taksonomski stopnji. Dosegli so 3,41 točke od 4 možnih, naloga je ustrezno težka, z ustrezno ločljivostjo (IT = 0,85 in ID = 0,33). Pri nalogi 5.2 so kandidati dobro dopolnjevali preglednico o strukturi BDP Slovenije, na drugi taksonomski stopnji. Dosegli so 1,51 točke od 2 možnih, naloga je ustrezno težka, z ustrezno ločljivostjo (IT = 0,75 in ID = 0,31). Pri nalogi 5.3 so kandidati dobro navajali temeljno nalogo državnega zbora, na drugi taksonomski stopnji. Dosegli so 0,69 točke, naloga je ustrezno težka, z nizko ločljivostjo (IT = 0,69 in ID = 0,17). Pri nalogi 5.4 so kandidati dobro analizirali statistične podatke za Slovenijo in Hrvaško ter navajali konkretne makroekonomske cilje in ocenili, katera država bolje uresničuje posamezen makroekonomski cilj, na drugi oz. tretji taksonomski stopnji. Nekaj kandidatov ni navedlo ustrezne makroekonomskih ciljev, nekaj pa jih je makroekonomski cilj ocenilo pomanjkljivo. Dosegli so 2,39 točke od 3 možnih, naloga je ustrezno težka, z ustrezno ločljivostjo (IT = 0,80 in ID = 0,30).

Naloga 5 je ustrezno težka (IT = 0,80) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,48).

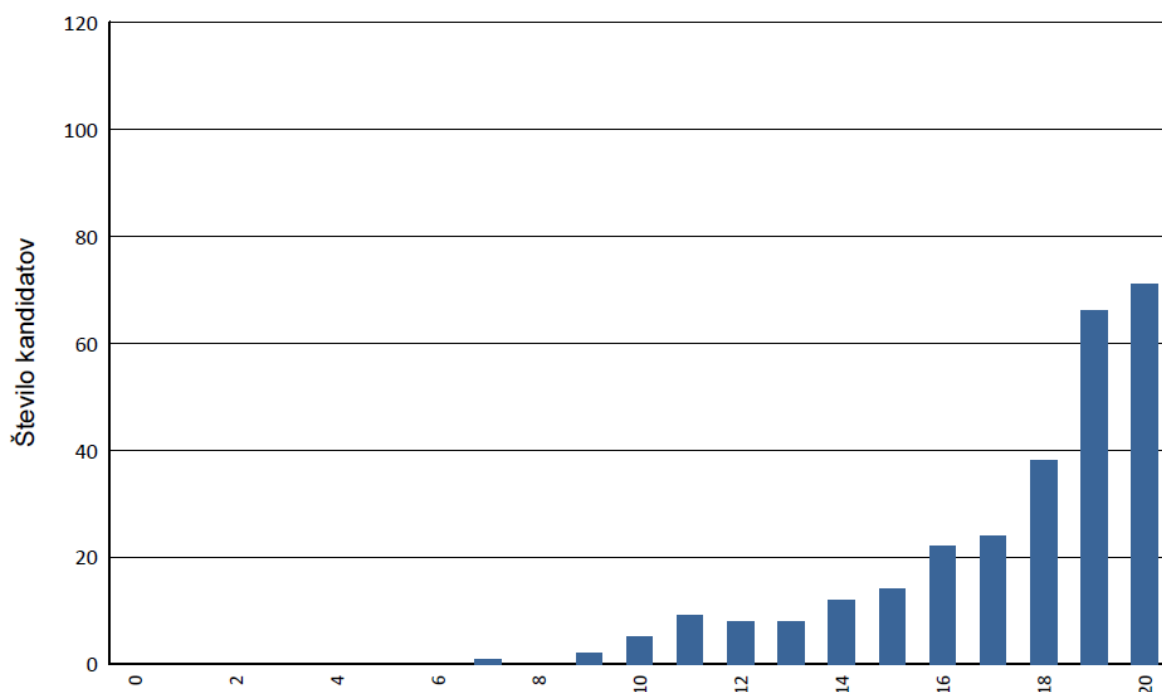
Naloga 6: Prebivalci, socialno razlikovanje in revščina

Kandidati so v povprečju dosegli 6,40 točke od 10 možnih. Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati pri nalogi 6.1 dobro iz podatkov izračunalo število umrlih, stopnjo rodnosti in stopnjo naravne rasti, na drugi taksonomski stopnji. Nekaj kandidatov ni upoštevalo navodil na naslovnici izpitne pole 2, saj pri izračunu ni jasno predstavilo poti do rezultatov oz. rezultata ni zaokrožilo na dve decimalni mesti, razen če se v nalogi ne zahteva drugače, ter pri rezultatu navajali nepravilno mersko enoto. Dosegli so 2,53 točke od 3 možnih, naloga je ustrezno težka, z ustrezno ločljivostjo (IT = 0,84 in ID = 0,28). Pri nalogi 6.2 so kandidati pomanjkljivo opredelili migracijski saldo, na prvi taksonomski stopnji, nekateri so opredelili stopnjo migracijskega salda oz. opredeljevali kot razmerje med priseljenimi in odseljenimi. Dosegli so 0,58 točke, naloga je ustrezno težka, z nizko ločljivostjo (IT = 0,58 in ID = 0,14). Pri nalogi 6.3 so pomanjkljivo pojasnili kazalnika revščine, letni prag tveganja revščine za enočlansko gospodinjstvo in stopnjo tveganja revščine, na drugi taksonomski stopnji. Dosegli so 0,90 točke od 2 možnih, naloga je težja, z ustrezno ločljivostjo (IT = 0,45 in ID = 0,37). Naloga 6.4, pri kateri so dani podatki o Ginijevem koeficientu za Slovenijo in Hrvaško, so kandidati dobro analizirali podatke in ugotovili ter utemeljili, za državljane katere države je podatek ugodnejši, na tretji taksonomski stopnji. Dosegli so 1,45 točke od 2 možnih, naloga je težja, z ustrezno ločljivostjo (IT = 0,72 in ID = 0,30). Pri nalogi 6.5 so kandidati dobro navajali funkcijo fiskalne politike, s pomočjo katere država zmanjšuje socialne razlike med prebivalci Slovenije, na prvi taksonomski stopnji, vendar so funkcijo pomanjkljivo pojasnili, na tretji taksonomski stopnji. Dosegli so 0,95 točke od 2 možnih; naloga je bila težja, z dobro ločljivostjo (IT = 0,48 in ID = 0,44).

Naloga 6 je ustrezno težka (IT = 0,64) in dobro ločljiva (ID = 0,55).

4.3.3 Pisna naloga

Pri pisnih nalogah so kandidati referenčne skupine SM v povprečju dosegli 17,39 odstotne točke od možnih 20. Najmanjše doseženo število absolutnih točk je bilo 7, največje pa 20 (od 20 možnih). Uspeh je primerljiv z lanskim letom, ko so v povprečju dosegli 16,45 absolutne točke od možnih 20. Najmanjše doseženo število točk je bilo višje (lani: 0 točk), največje pa 20 (od 20 možnih).

Slika 4.3.3: Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah

Notranji del izpita se že trinajsto leto izvaja s pisno nalogo. Kandidati se nanjo pripravljajo s šestimi sodobnimi časopisnimi članki o aktualnih gospodarskih temah. Vprašanja za pisno nalogo sestavijo učitelji na podlagi izbire dveh časopisnih člankov, enega s področja mikroekonomije, drugega s področja makroekonomije, usklajenih z vsebinami učnega načrta. Kandidati niso seznanjeni z učiteljevo izbiro časopisnih člankov do dneva pisanja pisne naloge.

Kandidati so dobro razlagali povezavo med vsebino časopisnega članka in ekonomsko teorijo ter ocenjevali aktualne gospodarske dogodke z vidika ekonomista, saj je indeks težavnosti naloge 0,87 in indeks ločljivosti 0,40. V primerjavi z letom 2023 je indeks težavnosti malo višji, indeks ločljivosti je nižji (lani: IT = 0,82 in ID = 0,43).

Leta 2024 je bila korelacija med notranjo in zunanjo oceno 0,40, med skupnim uspehom na maturi in uspehom pri predmetu pa 0,77.

Leta 2023 je bila korelacija med notranjo in zunanjo oceno 0,43, med skupnim uspehom na maturi in uspehom pri predmetu pa 0,73.

Korelacija med notranjo in zunanjo oceno leta 2024 se je zmanjšala glede na leto 2023, korelacija med skupnim uspehom na maturi in uspehom pri predmetu pa se je povečala.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Po mnenju državne predmetne komisije za splošno maturo za ekonomijo se najpogostejši nepravilni odgovori pojavljajo zato, ker nekateri kandidati ne preberejo natančno navodil za kandidata na naslovnica izpitne pole 1 in izpitne pole 2, navodila za reševanje nalog, pomanjkljivo izvajajo računske postopke v nalogah, niso pozorni na podatke v danih preglednicah in diagramih oz. besedilih, ne upoštevajo vseh ekonomskih zakonitosti, naloge rešijo prehitro in zato napačno.

V izpitni poli 1 so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogi 9 (IT = 0,36; ID = 0,33).

V izpitni poli 2 so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogi 2.3 (IT = 0,33; ID = 0,36).

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

---

Zaradi majhnega števila zunanjih ocenjevalcev pri ekonomiji ni bila izvedena anketa, v kateri bi ocenili izpitne pole oz. naloge in *Navodila za ocenjevanje*. Glavna ocenjevalka in zunanji ocenjevalci so komunicirali prek sporočil programa *RM Assessor* med e-ocenjevanjem izpitne pole 1 in izpitne pole 2 ter ocenjevali v skladu s sprejetimi moderiranimi *Navodili za ocenjevanje*.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

E-ocenjevanje izpitne pole 1 iz ekonomije je letos potekalo prvič, e-ocenjevanje izpitne pole 2 pa sedmič.

Priprave na moderacijo so potekale doma (6.–9. junija 2024), moderacija pa je bila 8. junija 2023. DPK SM za ekonomijo je pregledala vzorec izpitnih pol in pripravila moderirana *Navodila za ocenjevanje*.

Na obveznem seminarju za zunanje ocenjevalce 10. junija 2024 je glavna ocenjevalka predstavila in podrobneje pojasnila navodila za ocenjevanje vsake naloge v izpitni poli 1 in izpitni poli 2 ter zunanje ocenjevalce seznanila z ugotovitvami in sklepi moderacije. Zunanji ocenjevalci so navodila in ugotovitve ocenili kot ustrezne.

Ocenjevanje izpitnih pol se je po moderiranih *Navodilih za ocenjevanje* začelo 11. junija 2024. Naloge izpitne pole 1 in izpitne pole 2 je ocenjevalo sedem zunanjih ocenjevalcev na domu. Vsak je ocenil naloge izpitne pole 1 in naloge izpitne pole 2 v celoti, po sistemu dodeljevanja izpitnih pol Državnega izpitnega centra. Zunanji ocenjevalci, ki poučujejo ekonomijo v programih splošna in ekonomska gimnazija, pri ocenjevanju sodelujejo že več let.

Ocenjevanje se je končalo z zaprtjem programa za e-ocenjevanje, 23. junija 2024.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo je tudi letos uporabila možnost kontrolnega ocenjevanja naključno izbranih izpitnih pol vsakega ocenjevalca, ki jo ponuja zakon o maturi.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije je bilo vloženih šest ugovorov na oceno. Pri dveh kandidatih se je spremenilo število točk, pri enem se je spremenila tudi ocena.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo za leto 2024 ne more podati števila zahtev za vpogled, saj so imeli vsi kandidati možnost e-vpogleda v izpitne pole in ocenjevanje.

Komisija ugotavlja povečanje števila ugovorov kandidatov na oceno v spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2024 v primerjavi z letom 2023, ko so bili ugovori trije. Pri enem kandidatu so se spremenile točke in pri enem se je zvišala tudi ocena.

6 Povzetek

Aktivnosti DPK SM za ekonomijo v šolskem letu 2023/24:

- priprava dveh izpitnih kompletov za SM,
- priprava izpitne pole 1 za predmaturitetni preizkus 2025,
- izvedba moderacije navodil za e-ocenjevanje,
- izvedba e-ocenjevanja,
- izvedba kontrolnega e-ocenjevanja,
- priprava izvedenskih mnenj,
- sodelovanje pri pripravi učnega načrta za ekonomijo.

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku je splošno maturo opravljalo 314 kandidatov. Od tega jih je 280 maturo opravljalo prvič, 27 kandidatov pa je ekonomijo opravljalo kot posamezni izpit splošne mature poleg poklicne mature.

Uspeh kandidatov, ki so splošno maturo opravljali prvič, je nekoliko boljši kot uspeh v preteklem letu. Meje za posamezne ocene so za dve odstotni točki višje kot v spomladanskem roku 2023. Povprečna ocena znaša 3,53, kar je prav tako nekoliko višje kot lani (3,40).

Primerjave izpitnih pol po povprečnem številu točk kažejo, da so kandidati pri izpitni poli 1 dosegli v povprečju 29,05 odstotne točke (lani: 28,38), pri izpitni poli 2 29,37 odstotne točke (lani: 28,38), pri notranjem delu izpita pa 17,39 odstotne točke (lani: 16,45). Kandidati so pri vseh delih mature v povprečju dosegli več odstotnih točk kot v preteklih letih, kar kaže na to, da so bili na maturo dobro pripravljeni. Pri pouku so uporabljali nov učbenik v prvem letniku in novo učno gradivo oziroma poskusne učbenike za drugi in tretji letnik.

Uspeh kandidatov iz splošnih gimnazij je tudi tokrat v povprečju boljši od uspeha kandidatov iz strokovnih gimnazij. To je po mnenju komisije posledica dejstva, da se v splošne gimnazije vpisujejo dijaki z bistveno boljšim uspehom v osnovni šoli. Težavnost splošne mature je bila primerna in primerljiva s težavnostjo v preteklih letih. Ocenjujemo, da postavljamo dovolj zahtevna vprašanja, zato predstavljata prav dobra in odlična ocena res solidno znanje.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitno gradivo je bilo pripravljeno v skladu z usmeritvijo, da se z vprašanji in nalogami uravnoteženo zajame celotna vsebina predmetnega izpitnega kataloga in se znanje dijakov oceni na vseh taksonomskih stopnjah. Kakovost merjenja znanja je bila zagotovljena v celotnem razponu znanja kandidatov, saj sta zunanji in notranji del izpita vsebovala naloge različnih težavnosti. Indeks težavnosti je bil pri obeh izpitnih polah nekoliko višji v primerjavi s spomladanskim rokom 2023. Zagotovljena je bila dobra ločljivost nalog.

Izpitno gradivo je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi kandidate lahko ovirale pri pisanju. Enako velja za navodila za ocenjevanje. Ocenjevanje je potekalo tekoče.

6.3 Druge ugotovitve

DPK SM za ekonomijo ugotavlja, da analiza izpitnih pol ne kaže ne vsebinskih ne kakovostnih odstopanj v primerjavi izpitnimi polami v zadnjih nekaj letih. Kandidati ugovarjajo oceni pri ekonomiji samo izjemoma. V spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije je bilo šest ugovorov na oceno. Pri dveh kandidatih se je število točk spremenilo, pri enem se je spremenila tudi ocena. Ugovorov je bilo v primerjavi z lanskim letom, ko so bili le trije ugovori, več.

Izpit splošne mature iz ekonomije je v spomladanskem roku mature 2024 prvi izpit po novem učnem načrtu. Na tem roku je tudi vpeljana novost, da izpitna pola 1 vsebuje 30 nalog zaprtega tipa, npr. naloge dopolnjevanja, povezovanja, s kratkim odgovorom in utemeljitvijo, alternativne izbire z utemeljitvijo, izbirnega tipa z več pravnimi odgovori, urejanja ali razvrščanja idr. Dijakom je na voljo učbenik za 1. letnik ter kot učno gradivo oziroma poskusna učbenika za 2. in 3. letnik.